

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

T.C. KARAKAS BÜYÜKELÇİLİĞİ TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ

Venezuela Ülke Sunumu

Ekim 2024

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşa herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

Sunum Planı

- Ülke Hakkında Genel Bilgiler
- Makroekonomik Göstergeler
- Ülke Ekonomisi ve Sektörler
- Venezuela Dış Ticareti
- Dış Yatırımlar
- Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları
- Venezuela Pazarının Özellikleri
- SWOT Analizi
- Şirket Kurma
- Türkiye-Venezuela Ekonomik ve Ticari İlişkileri
- Türkiye – Venezuela İkili Ticaret Verileri
- Venezuela'ya İhracat Fırsatları
- Potansiyel Sektörler ve Ürünler
- Venezuela'da İş Kültürü
- Venezuela ile Ticarete Güncel Sorunlar
- ABD ve AB Yatırımlar Süreci
- Venezuela Ziyareti

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

Kısa Kronoloji

- 1498 - Christopher Columbus ve Alonso de Ojeda'nın Venezuela'ya gelişi
- 1521 - İspanyol istilasının başlaması
- 1811 - Bağımsızlık ilanı (5 Temmuz Bağımsızlık Günü)
- 1829 - Venezuela'nın Büyük Kolombiya'dan ayrılışı
- 1950 - Dünya'nın en zengin 4. ülkesi
- 1958 - Diktatör Marcos Perez Jimenez'in devrilmesi ve demokrasiye geçiş
- 1998 - Hugo Chavez'in Devlet Başkanı seçilmesi
- 2005 - Toprak reformunun başlatılması (Büyük çiftliklerin kamulaştırılması)
- 2007 - Enerji ve iletişim şirketlerinin millileştirilme yasasının kabulü
- 2012 - Venezuela'nın MERCOSUR örgütüne tam üyeliği
- 2013 - Hugo Chavez'in ölümü (58) ve Nicolas Maduro'nun Başkan seçilmesi
- 2014 - ABD yaptırımlarının başlaması
- 2017 - AB ve Kanada'nın yaptırım uygulamaya başlaması
- 2017 - ABD'nin ekonomik yaptırımları derinleştirilmesi ve artırılması
- 2018 - N. Maduro'nun tekrar başkan seçilmesi
- 2018 - Ulusal para birimi Bolivar'dan 5 sıfır atılması
- 2022 - Siyasi ve ekonomik kriz nedeniyle ülkeyi terk edenlerin sayısı 6 milyonu aştı
- 2023 - Cumhurbaşkanı Yardımcısı Tareck Al Aissami ve üst düzey bazı yöneticilerin tutuklanması
- 2024 - N. Maduro'nun tekrar başkan seçilmesi

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

Siyasi ve İdari Yapı

- Resmi Adı: Bolivarcı Venezuela Cumhuriyeti (1999 yılından beri)
- Başkent: Karakas
- Nüfus: 26.459 (milyon)
 - (0-14 yaş yaklaşık %25, 15-64 yaş yaklaşık %65,9, 65 yaş ve üzeri yaklaşık %9.1)
- Resmi Dili: İspanyolca (%98,2), yerlilerin konuştuğu diller (%1,3), Potekizce (%0,1)
 - Diğer diller (Arapça ve Çince %0,4)
- Başkanlık Sistemi
 - Yürütmenin başı Devlet Başkanı
 - Yasama yetkisi tek kanatlı Ulusal Meclis
 - En yüksek yargı organı Yüksek Adalet Divanı
- Fedaral Yönetim:
 - 23 eyalet
 - Özerk başkent bölgesi
 - 300'ün üzerinde adayı kapsayan bağlı bölge
- Etnik Yapı: İspanyol, İtalyan, Portekizli, Arap, Çinli, Alman, Afrikalı ve yerlilerden oluşmaktadır.
- %48.1 Katolik, %31.6 Protestan ve diğerleri
- En Büyük 5 Şehir: Karakas, Maracaibo, Maracay, Valencia ve Barquisimeto

Ülke Hakkında Genel Bilgiler

İklim ve Coğrafi Konum

- Yüz ölçümü: 912.050 km² (882.050 km² kara, 30.000 km² su)
- Komşuları: Brezilya (2.137 km), Kolombiya (2.341) ve Guyana (789 km)
- Deniz kıyı uzunluğu: 2.800 km (Karayip Denizi ve Atlantik Okyanusu)
- İklim: Tropikal iklim kuşağı (sıcak ve nemli)
 - Deniz seviyesi bölgelerde sıcaklık ortalama 27 dereceyi aşmakta
 - 1300 metre rakım ve üzerinde yıllık ortalama sıcaklık 19 dereceyi aşmamakta
 - 1.000 metre rakımda yer alan Başkent Karakas'ta yıllık sıcaklık ortalaması 22 derecedir.
- Orinoco Nehri (2.140 km uzunluğu ile Güney Amerika kıtasının en uzun 3. nehri)
- Ülkenin yaklaşık %52,5 (46.275.000 ha) ormanlarla kaplı alan
- Dünya'nın en yüksek şelalesi Angel Şelalesi (Salto Angel, 979 m.)
- 300'ün üzerinde Karayip Denizi'nde yer alan ada
- Kuzeybatıda And Dağları ve Maracaibo Ovası, güneydoğuda Guyana Yaylaları yer almaktadır
- Venezuela'da 48' i aktif toplam 84 havalimanı ve 96 bin km'lik karayolu ağı
- 10'u önemli 31 liman (Port of Puerto Cabello, Port of La Guaira, Port of Maracaibo, Port of Guanta, Puerto La Cruz vs.)

Los Roques Adası

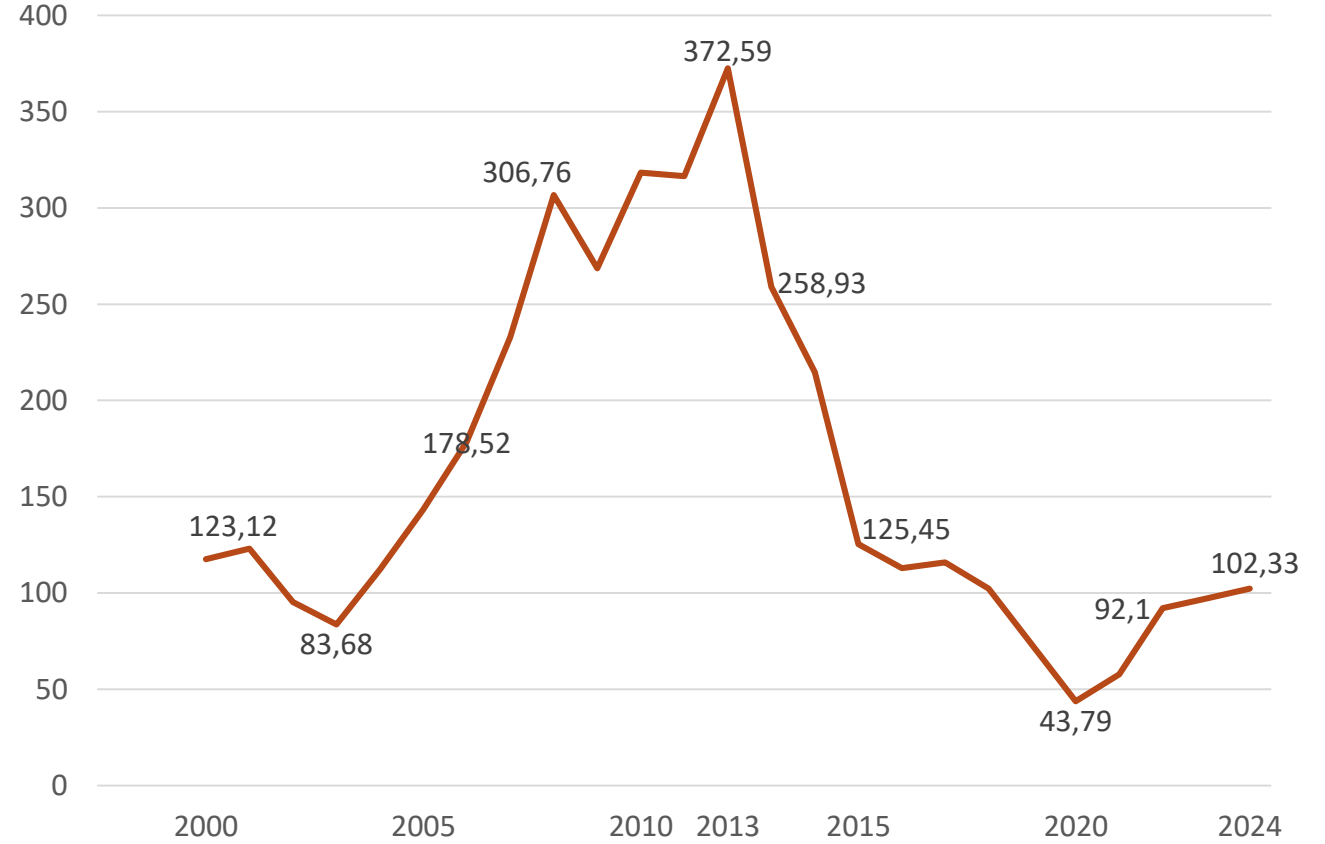
Salto Angel

MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

GayriSafi Yurt içi Hasıla, Nominal

- 1950'lerden 1980'lere kadar Güney Amerika'nın en zengin ülkeleri arasında
- 2024 yılı itibariyle Güney Amerika kıtasının 10. en büyük ekonomisi
- 2013 yılı itibariyle %88 küçülme
- 2013 yılında 372 milyar dolar olan GSYH, 2020 yılında 43,49 milyar dolar seviyesinde
- Son yıllarda ekonomik toparlanma görülmekte

Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Nominal (Milyar Dolar)

Kaynak: IMF

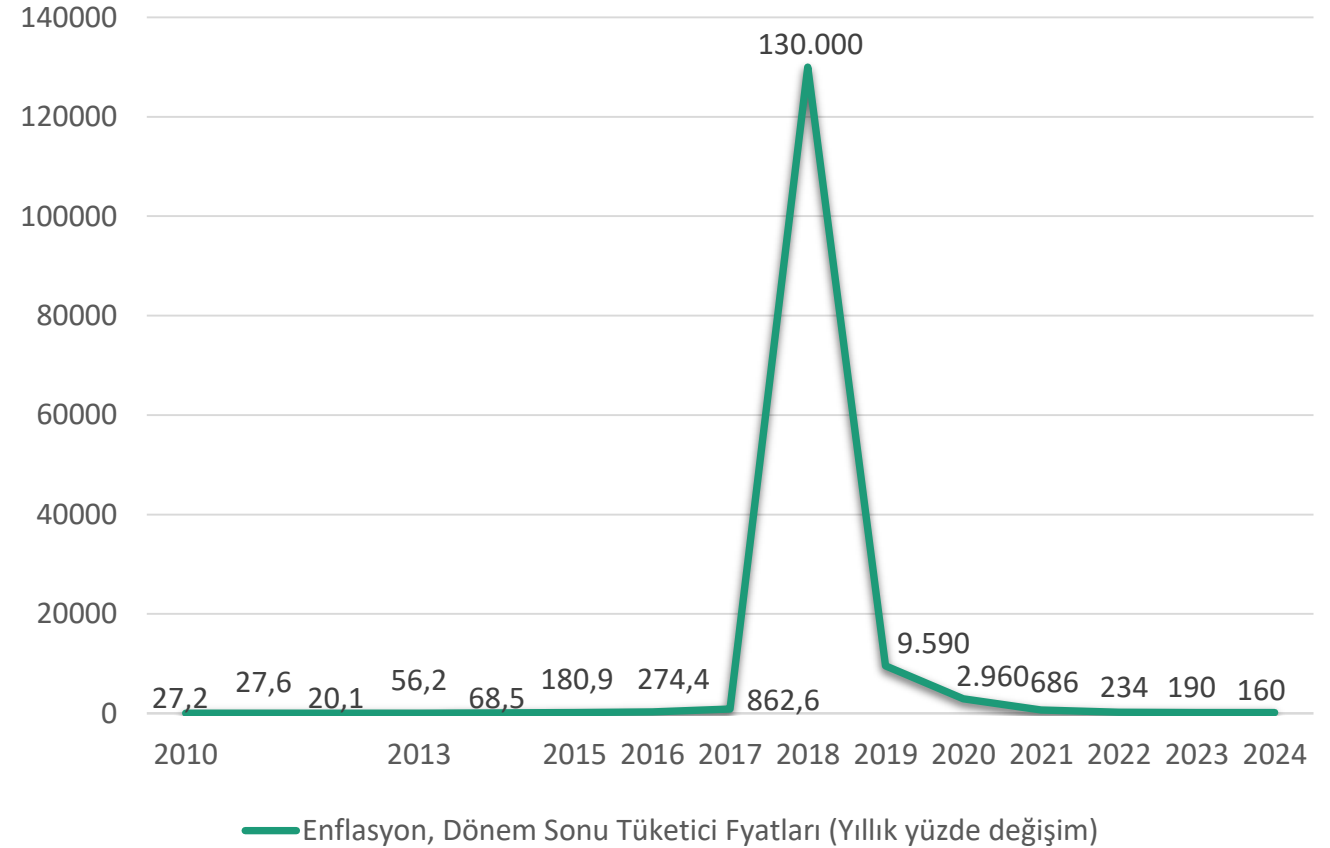
— Gayri Safi Yurtiçi Hasıla, Nominal (Milyar Dolar)

MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

Enflasyon

- 2016 yılından 2023 yılına kadar hiperenflasyon
- 2018 yılında enflasyon oranı 6 hanelere ulaşmakta
- 2022 yılında yıllık %234'lük enflasyon oranı ile Dünya'nın en enflasyonist ekonomisi
- Son 2 yıldır önceki yıllara göre nispeten daha düşük ancak hala çok yüksek enflasyon sınırı dolaylarında

Enflasyon, Dönem Sonu Tüketici Fyatları (Yıllık yüzde değişim)

Kaynak: IMF

MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

Diğer Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
GSYH (% Değişim)	-27,7	-30	1	8	4	3
GSYH (Nominal, Milyar \$)	73	43,9	57,67	92,1	97,12	102,33
GSYH (Reel, Milyar \$, PPP)	225,79	160,15	169,17	195,57	210,81	224,53
Kişi Başına GSYH (\$, Nominal)	2.620	1.570	2.090	3.420	3.660	3.870
Enflasyon (%)	9.590	2.960	686	234	190	160
İşsizlik Oranı (%)	5,89	7,53	7,03	5,75	5,53	
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	4,3	-1,53	-0,68	3,31	4,82	4,2

Kaynak: IMF, ILO

MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

Ülke Ekonomisi

- Petrole dayalı ekonomi (toplam ekonomi içindeki payı %14,2, ihracattaki payı %85-95)
- Gerekli yatırımların yapılamaması nedeniyle petrol üretimi artırılmamakta
 - 2013 yılı yıllık ortalama üretim 76,21 milyon ton; 2023 yılı yıllık ortalama üretim 27,3 milyon ton
 - 2013 yılı petrol ihracatı değeri 85,3 milyar dolar; 2023 yılı petrol ihracat değeri 4,04 milyar dolar
- Önceki yıllara göre dolarizasyon daha azalmış durumda (%60-65), alışverişlerde yerel para birimi daha sık kullanılıyor
- Yabancı para birimi ile ödemeye %3 ek vergi (Yabancı para işlem verigisi)
- Enflasyon uzun yıllar sonra iki haneli rakamlara çok yakın seyretmekte
- Son yıllarda liberal kur ve piyasa politikaları yaygın
- Döviz rezervi 10,7 milyar \$ (Eylül/2024)
- Dış Borç: Venezuela Merkez Bankası 2018 yılı 108 milyar \$, 2024 tahmini 200 milyar \$ civarında

DOĞAL KAYNAKLAR VE ENERJİ

- Hem Dünya hem Güney Amerika ölçeğinde ilk sıralarda
- Yaklaşık 15 trilyon değerinde yeraltı kaynağı olduğu tahmin edilmekte
- Dünya'nın en büyük petrol rezervi - 303 milyar varil, ortalama 850 bin/gün varil
- Dünya'nın en büyük yedinci doğal gaz rezervi - 5,7 trilyon m³
- Güney Amerika'nın dördüncü büyük rezervi – 806 milyon ton
- Petrokok üretimi - 2 milyon ton
- Dünya'nın en büyük dördüncü altın rezervi - 2.236 ton
- Dünya'nın en büyük onuncu demir cevheri - 15 milyar ton
- Dünya'nın üçüncü büyük boksit rezervi – 321 milyon ton
- Bakır rezervi - 1,2 milyon ton
- Koltan, elmas, uranyum ve çinko rezervleri

SANAYİ VE İNŞAAT

- Sanayi sektörü GSYH'nin yüzde 37,2'sini oluşturmakta
- İşgücünün % 17,8'i sanayi sektöründe
- Sanayi sektörü üretimi yoğun olarak; hammaddeler, ulaşım ekipmanları, inşaat malzemeleri, tıbbi ekipmanlar ve ilaçlar, kimyasallar, demir ve çelik ürünleri, ham petrol ve petrol ürünleri
- Küçük ve orta ölçekli şirketlere ağırlıklı
- Önemli ve güçlü petrokimya ile demir çelik üretim tesisleri
- İnşaat sektörü 2012 yılından 2020 yılına kadar %98 oranında küçüldü ve 1.7 milyon sektör çalışanı işsiz kaldı
- Yıllık 2 milyon ton civarı çimento üretilmekte
- Son yıllarda rezidans ve ofis inşaatı yaygın, yeni altyapı inşaatı bulunmamakta

TARIM, ORMANCILIK ve BALIKÇILIK

- Toplam işgücünün % 11,53'ü tarım sektöründe istihdam edilmekte
- 30 milyon hektarlık alan tarıma elverişli arazi
- 16 milyon hektarlık alan ormancılık faaliyetleri için uygun alan
- 600 bin km²'lik deniz alanı balıkçılık yapmaya uygun
- Başlıca tarımsal ürünler: Tropikal meyveler, kahve, kakao, pirinç, mısır, susam, şeker kamışı, sebzeler, et, süt ve deniz ürünleri
- Başlıca deniz ürünleri: Karides, ahtapot, yengeç, sardalya ve bazı diğer balık türleri
- Karides üretimi konusunda uzmanlaşmakta
- Venezuela'nın deniz ürünlerine ilişkin üretimi ve dünyaya ihracatı her geçen yıl artmakta

HİZMETLER VE TURİZM

- Toplam işgücünün % 70,6'sı hizmet sektöründe istihdam edilmekte
- Hizmet sektöründe ana iş faaliyetleri;
 - Profesyonel hizmetler (Hukuk, danışmanlık, muhasebe ve insan kaynakları)
 - Eve teslimat hizmetleri
 - Bilgi iletişim teknolojileri
 - Sağlık hizmetleri
- Karayiplerde bulunan 72 adası turizme açıktır
- Ülkede 1.700 km2 plaj bulunmakta
- Doğa turizmi potansiyeli
- 39 adet ulusal park
- Ülkenin ulaşım altyapısı gelişmiştir
- Turizm sektöründe büyüme yaşanmakta (2024 yılının ilk yarısında, geçen yıla oranla yaklaşık 1,1 milyon kişi Venezuela'yı ziyaret etti)
- Önemli turizm merkezleri; Margarita Adası (Genellikle İspanyol, Rus ve yerli turistler), Los Roques Adası ve Canaima Milli Parkı

Dış Yatırımlar

- Üretken Yabancı Yatırım Yasası (2017)
 - En az 800.000 Euro ya da 6.500.000 Renbinmi ya da eşit döviz değerinde yatırım
- Eşit muamele ilkesi
- İlk yıldan itibaren karın tamamının transferi
 - Ancak bazı zorunlu hallerde kar transferi %60-80 arasında sınırlandırılabilir
- Şirket yönetici ve temsilcilerine bir yıllık geçerli TR-N vizesi
- Yatırımlar özellikle petrol başta olmak üzere doğal kaynaklar, bankacılık, iletişim ve imalat sanayi
- Başlıca yatırımcı ülkeler; ABD, Çin, Rusya, Japonya, Hollanda, Fransa, İtalya ve Kolombiya
- 2023 yılı doğrudan yabancı yatırım girişi 688 milyon \$
- 5 Özel Ekonomik Bölge; Falcon, Carabobo, La Guaira, Margarita, Tachira

DIŞ TİCARET

<u>Yıllar</u>	<u>İhracat (Milyar \$)</u>	<u>İthalat (Milyar \$)</u>	<u>Hacim (Milyar \$)</u>	<u>Denge (Milyar \$)</u>
<u>2019</u>	18.8	6.4	25,2	12.3
<u>2020</u>	5.9	6.9	12,8	-1
<u>2021</u>	4.8	8.4	13,2	-3.5
<u>2022</u>	4.9	11.2	16,1	-6.2
<u>2023</u>	7.4	11.3	18,7	-3.8

- Venezuela geleneksel olarak ticaret fazlası veren bir ÷lkedir.
- 2008 yılında 88 milyar dolarlık rekor ihracatları 2021 yılında 4.8 milyar dolara kadar gerilemiştir.
- 2012 yılında 67 milyar dolarlık ithalat 2020 yılında 5.5 milyar dolara kadar gerilemiştir.
- Ülke ihracatının büyük bir kısmını petrol oluşturmaktadır (%90).
- Madencilik, tarım ve ormancılık ile su ürünleri diğere ihraç kalemlerinden önemli olanlardır.
- Venezuela'nın ithalatının yaklaşık yüzde yirmisini geleneksel olarak petrol ürünleri oluşturmaktadır.

Venezuela'nın En Fazla İhracat ve İthalat Yaptığı Ülkeler

	Ülke	2023 İthalat (\$)
1	Çin	3.468.486.000,00
2	ABD	2.501.338.000,00
3	Brezilya	1.152.749.000,00
4	Panama	990.552.000,00
5	Kolombiya	673.408.000,00
6	Türkiye	365.439.000,00
7	Arjantin	258.008.000,00
8	Kanada	191.376.000,00
9	Meksika	183.249.000,00
10	İtalya	162.535.000,00

	Ülke	2023 İhracat (\$)
1	ABD	3.824.330.000,00
2	Çin	724.171.000,00
3	İspanya	670.088.000,00
4	Brezilya	412.737.000,00
5	Türkiye	367.082.000,00
6	Hindistan	202.636.000,00
7	İtalya	178.003.000,00
8	Hollanda	173.002.000,00
9	Kolombiya	130.892.000,00
10	Fransa	126.140.000,00

Venezuela'nın Geleneksel Ticari Partneri Ülkeler

- Amerika ile genellikle petrol ticareti
- Çin ile enerji ve finans sektörü ticareti
- Brezilya ile gıda ve tarım ürünleri ticareti
- Hindistan ile enerji sektörü ticareti
- Hollanda ile olan ticaretin ön plana çıkmasının nedeni Hollanda'ya ait ve Karayip Adalarından biri olan Curacao adasında bulunan petrol rafineri
- İspanya ile enerji sektörü ticareti
- Kolombiya ile gıda ve tarım ürünleri ticareti

Venezuela'nın En Fazla İhracat ve İthalat Yaptığı Ürünler

	<u>Ürün</u>	<u>2023 İhracat</u> <u>(Bin \$)</u>
270900	Ham Petrol	4.045.188
271311	Petrokok	501.030
720449	Hurda	404.691
290511	Metanol	402.702
030617	Su Ürünleri	259.683
310210	Gübre	255.604
760110	Alüminyum	170.601
720310	Demir ürünleri (HBI, DRI vb.)	106.521
260111	Demir cevheri	88.231
740400	Bakır atık ve hurdaları	76.456

	<u>Ürün</u>	<u>2023 İthalat</u> <u>(Bin \$)</u>
85	Elektrikli makine ve teçhizat	1.261.873
84	Kazanlar ve makineler	1.119.054
87	Taşıtlar	845.298
10	Hububat	755.928
27	Mineral yakıtlar	665.304
39	Plastikler ve plastiklerden eşyalar	513.763
23	Hayvan yemi	388.770
19	Tahıldan elde edilen gıda ürünleri	350.035
15	Hayvansal ve bitkisel yağlar	292.580
30	Eczacılık ürünleri	266.494

Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

- Venezuela, Dünya Ticaret Örgütü, ALADİ (Latin Amerika Uyum Birliği) ve MERCOSUR (Güney Amerika Ortak Pazarı) üyesidir
- İthalat için genel olarak ithalat lisansı, menşe belgesi, fatura, bazı ürünler için sağlık sertifikası ve taşıma belgesi
- İhracat için ise genel olarak;
 - Uluslararası ihracat siciline kayıt,
 - Dış Ticaret Bakanlığı tarafından verilecek menşe beyannamesi,
 - Yetkili gümrük komisyonunca düzenlenecek olan gümrük beyannamesi
 - Taşıma belgesi ve fatura
 - Muayene belgesi ve sağlık sertifikası
- Gümrük işlemleri yaklaşık bir hafta sürebilmekte ve tüm gümrük işlemleri yetkili gümrük komisyoncusu tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir
- Ortalama gümrük vergisi % 13,8
- 2019 yılından beri özellikle bazı temel tüketim ve girdi mallarına (Özellikle ilaç ve bazı gıda ürünleri) Başkanlık Kararnamesi (4907 sayılı) uyarınca vergi muafiyeti uygulanmaktadır.
- Söz konusu kararname her 6 ayda bir ek bir kararname ile revize edilerek uzatılmakta
- Son ek kararname uyarınca;
 - 1550 adet tarife koduna %90 oranında gümrük vergisi ve %90 oranında katma değer vergisi indirimi uygulanmakta
 - 441 adet tarife koduna tam vergi muafiyeti uygulanmakta (hem ithalat vergisi hem katma değer vergisi)

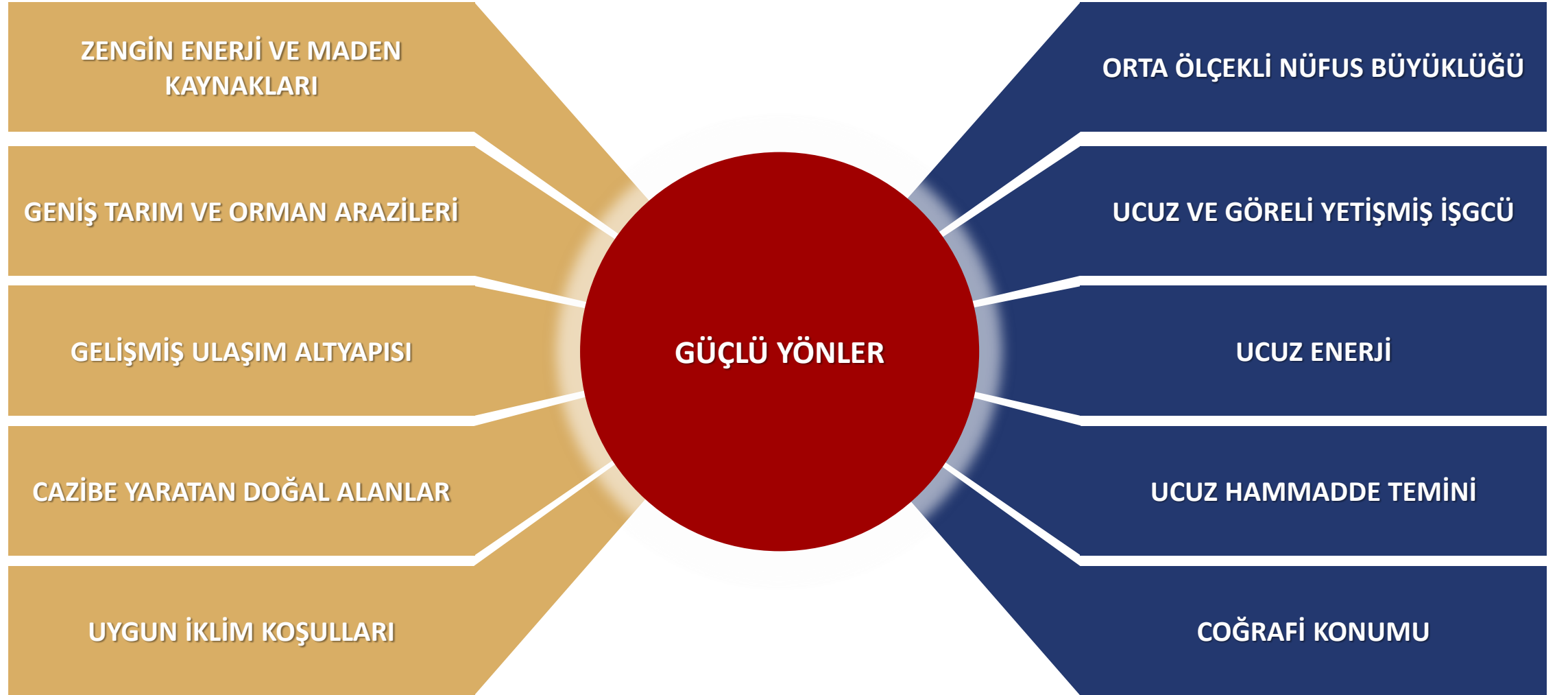
Dış Ticaret Politikası ve Uygulamaları

- Venezuela'da standardizasyon ve kalite belgelendirme kriterleri 1958 yılında Venezuela Sanayi Normları Komisyonun (COVENİN) kurulmasıyla başlamıştır.
- 1998 yılından itibaren ülkede kalite ilkelerinin belirlenmesi ve belgelendirilmesi ile ürün standardizasyonu İç Ticaret Bakanlığına bağlı SENCAMER kurumu tarafından gerçekleştirilmektedir. (www.sencamer.gob.ve)
- Ürün kalite sistemi ve muayene organizasyonları ile gerekli belge ve bilgilere (https://www.sencamer.gob.ve/?page_i%1fd%1f=1283%20) adresi aracılığıyla ulaşılabilir.
- Venezuela'da ambalajlı ve işlenmiş olan ürünlerin marka kaydının yapılması gerekmektedir. (İç Ticaret Bakanlığına bağlı SAPI kurumu tarafından gerçekleştirilmektedir)
- Başta ilaçlar ve medikal malzemeler, gıda ve kozmetik ürünler gibi insan sağlığını etkileyen ürünlerin kaydedilmesi zorunlu (COVENİN sertifikası, ISO ya da IQNet geçerli kabul edilmekte)
- Hayvansal ve tarımsal ürünler için Tarım Bakanlığına bağlı INSAİ kurumundan sağlık sertifikası izni alınması gerekmektedir.
- İşlenmiş gıda ve içecek, kozmetik ve tıbbi ilaçların ithalatı için ithalatçıların Sağlık Bakanlığına bağlı SACS kurumuna ürün kaydı yaptırmaları gerekmektedir.
- İşlenmiş gıda ve içecek ürünlerine nihai izin Gıda Bakanlığı tarafından verilmektedir.
- Ülkede dış ticareti etkilemeye yönelik spesifik teknik engel olmamakla birlikte bürokrasi nedeniyle işlemler uzun ve maliyetli olabilmektedir.

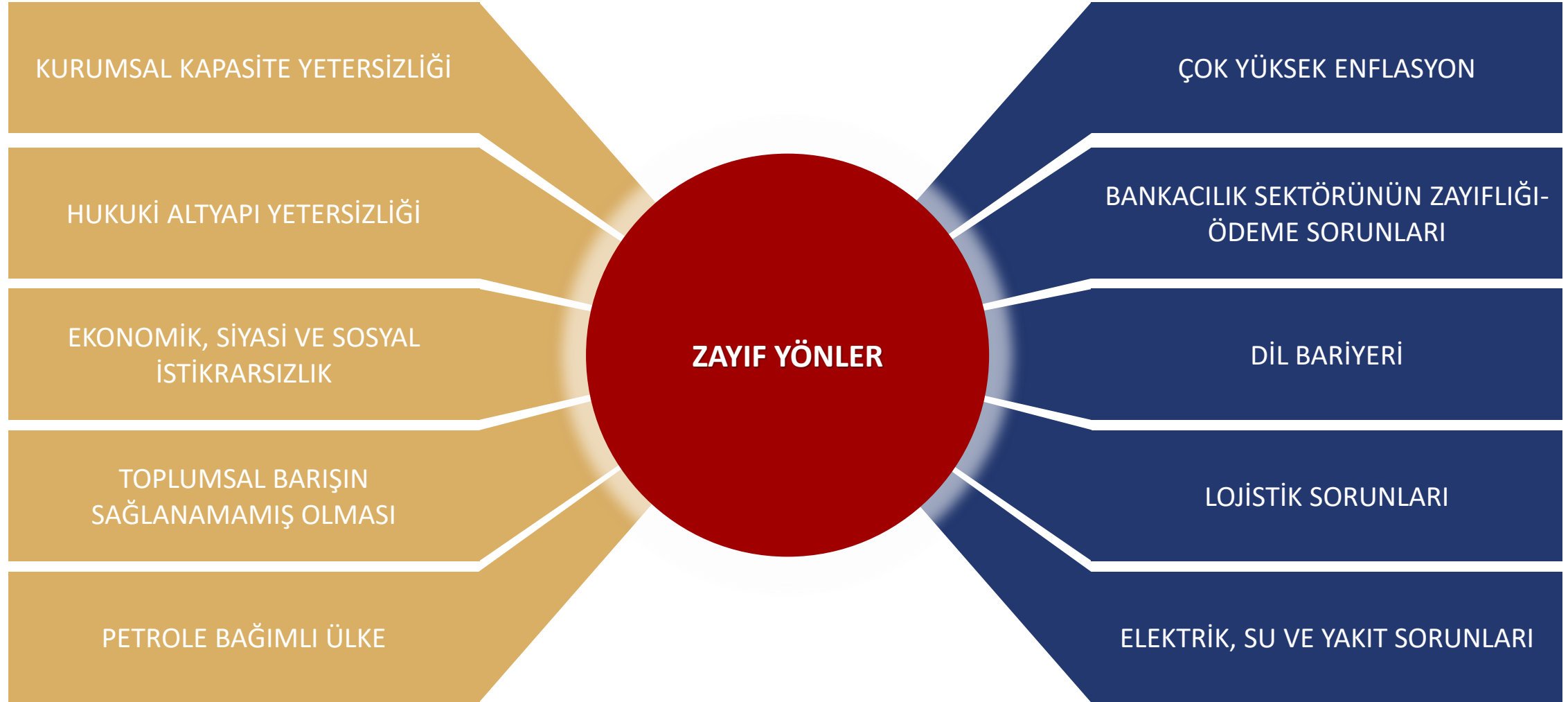
Pazarın Özellikleri

- Fikri, Sınai ve Mülkiyet Hakları (işlenmiş ürünün marka kaydı - SAPI)
- Dağıtım Kanalları
 - Başta gıda ve temel tüketim maddeleri olmak üzere satışların büyük kısmı süpermarket zincirleri ya da eczanelerde gerçekleştirilmektedir.
 - Süpermarketler ve eczane zincirleri genellikle yerel bir distribütör ile çalışmakta
- Tüketim kalıpları ABD kültürü ile şekillenmiş, her gelir düzeyinde tüketim eğilimi son derece yüksek
- AVM'lere olan ilgi çok yoğun, bilinirliği olan markalarımızın AVM'lerde yer almaları önem taşımaktadır
- Pazara yeni giren markalar için reklam ve yüzyüze tanıtım önemli
- Bilinmeyen marka yerine Venezuela markası tercih edildiğinden private label talebi oldukça fazla
- Kamu alımları kamu şirketleri tarafından özel pazarlıklarla gerçekleştirildiğinden herkese açık kamu alım ihaleleri yok
- Bazı kamu ihaleleri www.snc.gob.ve adresinden takip edilebilir.

GZFT (SWOT) Analizi

GZFT (SWOT) Analizi

GZFT (SWOT) ANALİZİ

FIRSATLAR

- Düşük maliyetle iş kurma ve işletme
- Mevcut atıl kapasitelerin düşük yatırımla faaliyete geçirilmesi
- Yüksek kar marjı
- Gelişmeye açık sektörler
- Kriz sonrası hızlı büyüme etkisi
- Yaptırımlara ilişkin dezenferyasyon ve başka ülkelere ait firmaların Venezuela piyasasında olmak istememesi
- STA ve diğer anlaşmalarımızın olması
- Ülkemizle olan yakın ilişkiler

TEHDİTLER

- Kamulaştırma/Millileştirme
- İthal girdi temini zorluğu
- Güvenlik sorunları
- Sosyal ve siyasi kargaşa
- Öngörü zorluğu
- Dış yaptırımlar
- Finansman zorluğu

Venezuela'da Şirket Kurma

- Venezuela, iş ortamının elverişliliği bakımından 188. sırada yer almaktadır söz konusu raporda;
 - ✓ İşe başlama süresi ortalama 230 gün olarak belirlenmiş
 - ✓ İnşaat izinleri sürecinde ortalama 430 günlük bir süreyle 175. sırada
 - ✓ Elektrik izni için ortalama 208 gün ile 174. sırada
 - ✓ Gayrimülk tescili için ortalama 53 gün ile 145. sırada
 - ✓ Yabancı yatırımcıları koruma açısından 170. sırada
 - ✓ Uluslararası ticarete 188. sırada
- Şirket kurma süreci farklı kamu kurumları ile işbirliği gerektirmektedir. (SAREN, SENİAT vb)
- Yeni bir şirket kurulabilir ya da Türkiye'de faaliyet gösteren şirketin şubesi kurulabilir.
- Şirket türü: kollektif, komandit, limited veya anonim
 - Ticaret sicil kaydı
 - Vergi kaydı
 - Sosyal Sigorta Kaydı
- Kurumlar vergisi (%15-34) ve Katma Değer Vergisi (%16) en büyük iki vergi kaynağı, sınırlı sayıda ürün için uygulanan %10 özel tüketim vergisi

TÜRKİYE – VENEZUELA EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

TÜRKİYE – VENEZUELA EKONOMİK VE TİCARİ İLİŞKİLERİ

Ülkemize Özgü Avantajlar

- İki ülke arasındaki yakın ilişkiler
- İstanbul-Karakas arası haftada 8 doğrudan uçuş
- Anlaşmalar
 - *“Ticaretin Geliştirilmesi Anlaşması” (21 Ağustos 2020)*
 - * *Ticarete konu ürünlerin %92’sini kapsamakta*
 - * *Liste I-A Türkiye’nin taviz verdiği ürünler*
 - * *Liste I-B Venezuela’nın taviz verdiği ürünler*
 - * *Anlaşmayla birlikte bazı ürünlerin gümrük vergisi sıfırlandı*
 - * *3, 5 ve 7 yıl içerisinde kademeli olarak gümrük vergisi sıfırlanacak ürünler*
 - *“Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması” (14 Ekim 2021)*
 - *“Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasına” (21 Temmuz 2023 tarihinde imzalandı)*

Türkiye – Venezuela İkili Ticaret Verileri

<u>Yıllar</u>	<u>İhracat (Milyon \$)</u>	<u>İhracat Değ. (%)</u>	<u>İthalat (Milyon \$)</u>	<u>İthalat Değ. (%)</u>	<u>Hacim (Milyon \$)</u>	<u>Denge (Milyon \$)</u>
2018	134	249,16	1.010	774,78	1.144	-876
2019	132	-1,34	20	-98,04	152	112
2020	236	78,48	62	212,03	298	174
2021	299	26,81	551	792,28	850	-252
2022	366	22,45	717	30,15	1.084	-351
2023	365	-0,27	367	-48,84	733	-2
2023 (1 - 9)	272		275	-	547	-3
2024 (1 - 9)	249	%-8,28	298	%8,42	548	-48

- 2023 yılında 365 milyon \$ ihracat, 367 milyon \$ ithalat gerçekleştirmiştir.
- Venezuela'dan ithalatımız ülkenin istikrarsızlığı nedeniyle düzensiz seyretmekte; ihracatımızın ise düzenli olarak arttığı gözlemlenmektedir.
- Yakın geçmişte iki sefer ticaret hacmimiz bir milyar doların üzerine çıkmıştır.
- Türkiye, Venezuela'nın en önemli ticari ortaklarından birisidir.
- 2019 yılında Venezuela'nın en fazla ihracat yaptığı ülkeler sıralamasında 29. sırada yer alan Türkiye, 2022 yılını 2. sırada tamamlamıştır.
- 2022 yılı itibariyle Venezuela'nın en fazla ticaret yaptığı ilk 5 ülke içerisinde her zaman olmuştur.
- Venezuela ile olan başarılı ticari görünüm **yatırım, müteahhitlik, maden, petrol, üretim, savunma sanayii gibi büyük sektörlerde faaliyetimiz bulunmamasına rağmen** ortaya çıkmıştır.

Türkiye – Venezuela İkili Ticaret Verileri

<u>GTİP</u>	<u>Ürün</u>	<u>İhracatımız</u> <u>(2023 - \$)</u>
190219	Makarna	91.421.192
110100	Un	88.975.985
271019	Madeni Yağlar	32.663.998
160232	Konserve Gıda	19.023.879
150710	Soya Yağı	14.571.151
961900	Hijyenik Havlu, Bebek Bezi	10.845.173
340111	Temizlik Maddeleri	9.215.897
210690	Çikolata	6.707.121
711319	Kıymetli Metal	5.727.599
190532	Waffle ve Gofret	4.429.866

<u>GTİP</u>	<u>Ürün</u>	<u>İthalatımız</u> <u>(2023 - \$)</u>
720449	Hurda	272.100.475
310210	Üre	27.529.409
271311	Petrokok	16.768.366
720310	Altın	6.818.653
290511	Metanol	3.445.156
030617	Karides	3.040.481
720837	Çelik Yassı Hadde Ürünleri	2.548.600
071331	Maş Fasulyesi	2.188.365
410150	Sığır Derisi	2.082.414
720839	Aluminyum hurda	1.247.296

Türkiye – Venezuela İkili Ticaret Verileri

Önemli İhracat Kalemleri

- Gıda (Un, Makarna, Bakliyat, Sıvı Yağ, Konserve Ürünler, Çikolata, Bisküvi vb.)
- Kozmetik (Temizlik ve Kişisel Bakım Maddeleri)
- Gübre
- Otomotiv (Lastik, Akü, Madeni Yağ vb.)
- Tekstil
- İlaç

Önemli İthalat Kalemleri

- Hurda
- Demir-çelik ürünleri
- Alüminyum
- Petrokok
- Üre
- Methanol
- Su ürünleri
- Kahve, kakao ve çeşitli bakliyat

Türkiye – Venezuela İkili Ticaret Verileri

Ticaret ve Yatırım Fırsatları

- Savunma Sanayi
- Gemicilik Sanayi
- İşlenmiş Gıda
- Tıbbi İlaçlar ve Medikal Ürünler
- Demir - Çelik
- Tekstil (Giyim ve Ev Tekstili)
- Otomotiv
- Kimya ve Petrokimya
- Elektrikli ev aletleri
- Enerji ve Madencilik
- Tarım ve Ormancılık
- Mobilya
- Tarım Makineleri
- Endüstriyel Makineler
- Turizm
- İnşaat ve İnşaat malzemeleri
- Su ürünleri
- Toptan ve Perekende Ticaret

Venezuela Pazarında Potansiyel Arz Eden Sektörler ve Ürünler

Venezuela'ya İhracat Fırsatları

- *Tarım ve gıda:* Makarna, un, zeytin yağı, konserve gıda, Çikolata ve şekerleme, bakliyat, kabuklu ve kuru meyveler, süt tozu, sos ve baharatlar, meyve suyu ve konsantresi, yaş meyve, çay, bazı şarküteri ürünleri (peynir, zeytin ve reçel grupları)
- *İnşaat malzemeleri:* Çimento, seramik, boya, mermer, cam, PVC, ahşap malzemeleri, duvar ve yer kaplamaları, kapı ve pencere grubu, duvar kağıdı, paneller
- *Petrokimya ürünleri:* Plastikler, yapıştırıcılar, boyalar, deterjanlar, temizlik ürünleri, bebek bezi ve deterjan grubu vb.
- *Tıbbi ilaç ve malzemeler, laboratuvar malzemeleri, cerrahi aletler ve setler*
- *Tekstil (giyim ve ev tekstili), ayakkabı, spor kıyafetleri ve malzemeleri*
- *Ev ve mutfak araç ve gereçleri, tencere ve tava setleri, çatal-bıçak ürün grupları, cam ürünler, plastik saklama kapları vb.*
- *Mobilya: Ev ve ofis mobilya grupları, bahçe mobilyaları*
- *Otomotiv ve ağır vasıta sanayi ürünleri: her türlü yedek parça ve ekipman, lastik ve jant grubu,*
- *Elektrik sektöründe ilişkin ürünler: jenaratörler, güç kaynakları, panolar, aydınlatma ürünleri,*
- *Tarım ve endüstriyel makineler: Traktör, ekim-biçim makineleri, özellikle gıda üretim süreçlerinde kullanılan makineler*

Venezuela'dan İthalat Fırsatları

- Tarım ve gıda: kahve, kakao, susam, maş faulyesi, tropikal meyveler,
- Deniz ürünleri: ahtapot, karides, sardalya vb.
- Madencilik ve doğal kaynaklar: hurda, demir cevheri, alüminyum, HBI, DRI, Petrokok, kömür, orman ürünleri, kıymetli taşlar
- Methanol, üre, MEG (Mono Etilen Glikol) gibi petrokimya ürünleri
- Sığır, timsah vb. hayvan derileri

- Yüz yüze görüşme
- İlk toplantıda ve kısa sürede sonuç almak genellikle mümkün değildir
- Pazara girişte güven sorunu, güven sorununun aşılmasıyla birlikte ticari işbirliğinde devamlılık
- Sık sık ülke ve firma ziyaretleri
- Bakanlığımızın destekleriyle düzenlene fuar ve B2B organizasyonlarına katılım
- Özellikle küçük ve orta ölçekli işletmelerde iş detayları genellikle e-posta yerine whatsapp ortamında görüşülmekte
- Toplantılarda ortalama 20 dakikaya kadar geç kalma tolere edilebilir
- Görüşmelerde ispanyolca tercüman bulundurulması (İngilizce çok bilinmemekte)
- Şirketiniz için referans sağlamanız önem arz edebilir
- Yükleme öncesi ödeme yapılmasından olabildiğince kaçınılmalı
- Konşimento(BL) olmaksızın gümrükten ürün çekilebilmekte (Ürün sevkiyatı öncesinde bu konuya dikkat edilmeli)
- Yatırım öncesinde ticaret yapılarak ülke ticaret kültürünün tecrübe edilmesi

Venezuela ile Ticarete Güncel Sorunlar

- ABD'nin tek taraflı yaptırımları
 - * Yaptırımlar bazı sektörlerde işbirliğini engelliyor
 - * Yaptırımlara ilişkin bilgi eksikliği
 - * Overcompliance (Yaptırımlardan fazla çekinme)
- Bankacılık sorunları
 - * Para transferi yapılamaması
 - * Ödemelerin başka ülkeler üzerinden yapılması
 - * Nakit ödeme
 - * Kripto ile ödeme (usdt)
- Lojistik süresinin uzun olması
- Bürokratik süreçlerin zaman alması
- Hukuki altyapı yetersizliği

ABD ve AB Yaptırımlar Süreci

- ABD, 2005'ten günümüze yolsuzluk ve antidemokratik eylemlere karışan bazı Venezuelalı bireylere ve kuruluşlara karşı yaptırımlar uygulamakta
- ABD, artan insan hakları ihlali ve yolsuzluk nedeniyle Venezuela'ya uyguladığı yaptırımları 2013'ten itibaren genişletti ve 2017'de ağırlaştırıldı
- 2017 yılında Venezuela'ya ABD finansal piyasalarına erişim yasağı getirildi
- 2018 Nisan'da digital para transferine ilişkin tüm işlemleri yasakladı
- 2018 Mayıs'ta Venezuela borçlanma senetlerine dair işlemleri yasakladı
- 2018 Kasım'da Venezuela'da bazı sektörlerde Maduro hükümeti ile işbirliği yapan kişilerin varlıklarını dondurma kararı aldı
- 2019'da PDVSA ile ABD'li kişilere ve şirketlere iş yapma yasağı getirildi
- Venezuela Merkez Bankası, Ulusal Kalkınma Bankası ve Venezuela devletine ait altın şirketi olan MINERVA'ya yaptırım uygulandı (22 kişi, 91 şirket ve 47 gemi yaptırım kapsamına alındı)
- OFAC (Yabancı Varlıklar Kontrol Ofisi) PDVSA ile çalışmaya yönelik bazı ABD'li ve başka ülke merkezli şirketlere lisans vererek faaliyetlerine izin vermekte
- 2024'te yapılacak seçimlerin adil bir şekilde geçirilmesini teminen Biden yönetimi yaptırımları belirli bir tarihe kadar hafifletti
- 2024 Nisan'da antidemokratik hareketler nedeniyle yaptırımlar tekrar geri getirildi
- AB yaptırımları 2017 yılında başladı, Venezuela'da demokrasi ihlali sorumlularına seyahat yasağı ve varlıklarını dondurma uygulaması
- Söz konusu AB yaptırımları 10 Ocak 2025 yılına kadar uzatılmıştır. (Venezuela'da genel seçimler gerçekleştirildikten sonraki yılın Ocak ayında Cumhurbaşkanlığı yemin töreni düzenlenmektedir)

Venezuela Ziyareti

- Türk vatandaşlarına 90 güne kadar turistik amaçlı seyahatler için vizesiz giriş (Dönüş bileti, konaklama rezervasyonu)
- Geliş amacının iş için olduğunun belirtilmesi durumunda iş vizesi istenmekte
- Güvenilir bir rehber ayarlanmalı
- Yanınızda değerli eşyalar bulundurulmamalı
- Soygun girişiminde direnilmemeli
- Şehirlerarası gece seyahatleri yapılmamalı
- Şebeke suyu içilmemeli
- Deng hummasına karşı sivrisineklerden korunmalı
- Ülkemiz ile 7 saatlik fark bulunmaktadır (GMT-4 zaman diliminde yer almakta)
- Alışverişlerde uluslararası kredi kartı kullanılabilenekte, nakit dolar olarak ödeme yapılabilenekte

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
TİCARET BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİ'NİN YÜZÜNCÜ YILI

TEŞEKKÜRLER

Samet KORKUSUZ / Karakas Ticaret Müşavirliği

E-posta: karakas@ticaret.gov.tr

Tel: +582124270438